

Dubte que la prohibició de símbols religiosos en les escoles franceses contribueix molt a afeblir la discriminació per raça o creença, i menys que pugui garantir, a llarg termini, la integració i convivència en pau de totes les cultures, una cosa que França, un dels països amb més immigració al llarg del segle XX, ha resolt fins avui amb una habilitat admirable en comparació amb d'altres estats europeus. Greu és el fet de què siguin els centres educatius els primers espais públics que han de patir aquesta prohibició, la qual cosa ens duu a dues reflexions: o bé han fracassat les polítiques educatives dirigides a l'ensenyament de temaris que fomenten el respecte mutu i la comprensió de les formes de vida del veí musulmà, hebreu o catòlic; o bé és que aquesta tasca ètica i multicultural no s'ha desenvolupat amb el suficient vigor i profunditat. Sembla com si el govern francès s'hagués rendit davant de les creixents confrontacions racials i religioses, i hagués volgut tirar pel carrer d'enmig, és a dir, imposant el laïcisme més absolut com a única forma d'expressió pública per damunt d'altres llibertats, com és la religiosa. No és solament que paraules com prohibició ens puguin posar alerta. És que aquest retall de llibertats en pro d'un pretesa, i no per això menys presumpta, seguretat nacional, ha demostrat de vegades al llarg de la història que tenia com a finalitat l'execució d'accions de govern, per a la majoria immorals, amb total impunitat. Tant si és una reducció de les confrontacions com si és el reforçament de la unitat nacional allò que busca el govern francès a través d'un ús extrem del laïcisme (és a dir, convertint-lo en una autopista moral per la qual puguin circular tots), l'ús mateix de la prohibició com a eina invalida èticament les finalitats. Perquè, qui ens assegura que, després de la llibertat religiosa, no li tocarà el torn a la llibertat ideològica?